

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

جغرافیا

سال دوم آموزش متوسطه

درس عمومی کلیه رشته‌ها

(به جز رشته ادبیات و علوم انسانی)

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف : دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

نام کتاب : جغرافیا سال دوم آموزش متوسطه - ۲۲۵/۱

مؤلفان : دکتر سیاوش شایان، دکتر مهدی چوبینه، منصور ملک‌عباسی، دکتر شوکت مقیمی و دکتر ناهید فلاحیان

تجدید نظرکنندگان : دکتر مهدی چوبینه، دکتر شوکت مقیمی، دکتر یار محمد بای و کورش امیری‌نیا

ویراستار : محمد کاظم بهنیا

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع : اداره کل نظارت بر نشر و توزیع کتاب‌های درسی

تهران : خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن : ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار : ۹۲۶۶۰۸۸۳، کدپستی : ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وبسایت : www.chap.sch.ir

مدیر امور فنی و چاپ : سیداحمد حسینی

رسام : مریم دهقان‌زاده

صفحه‌آرا : شهرزاد قنبری

طراح جلد : محمدحسن معماری

حروفچین : فاطمه باقری‌مهر

مصصحح : علی نجمی، رضا جعفری

امور آماده‌سازی خبر : اعظم هاشمی

امور فنی رایانه‌ای : حمید ثابت کلاچاهی، پیمان حبیب‌پور

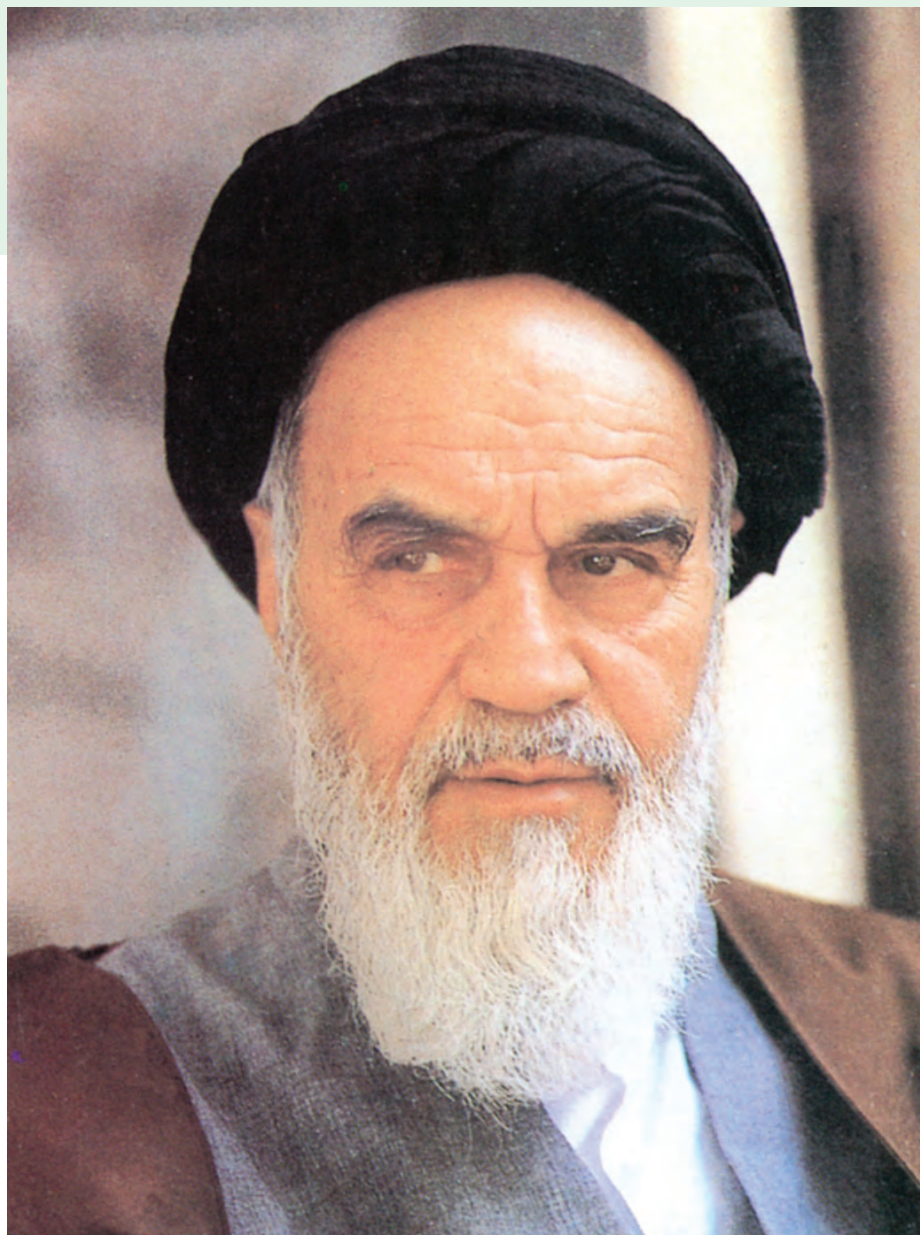
ناشر : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران - تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخش)

تلفن : ۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار : ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی : ۳۷۵۱۵-۱۳۹

چاپخانه : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»

سال انتشار و نوبت چاپ : چاپ پانزدهم ۱۳۹۲

حق چاپ محفوظ است.

نهضت برای اسلام نمی تواند محصور باشد در یک کشور و نمی تواند محصور باشد در حتی کشورهای اسلامی. نهضت برای اسلام همان دنباله نهضت انبیاست. نهضت انبیا برای یک محل نبوده است، پیغمبر اکرم اهل عربستان است لکن دعوتش مال عربستان نبوده، محصور نبوده به عربستان، دعوتش مال همه عالم است.

امام خمینی (رحمة الله علیه)

فهرست

۱		فصل ۱ درس اوّل : جغرافیا، علمی برای زندگی
۱۲		فصل ۲ درس دوم : نگاهی به جغرافیای طبیعی ایران
۳۰		درس سوم : نگاهی به جغرافیای انسانی ایران
۴۲		فصل ۳ درس چهارم : بیابان‌ها
۴۷		درس پنجم : انسان و بیابان
۵۲		فصل ۴ درس ششم : اهمیت و نقش جنگل‌ها
۵۷		درس هفتم : پراکندگی و انواع جنگل‌ها و مراتع در ایران
۶۳		فصل ۵ درس هشتم : آلودگی هوا
۷۰		درس نهم : آلودگی دریاها و رودها

فصل ۶

۷۵

۸۸

درس دهم : مخاطرات طبیعی

درس یازدهم : انسان و مخاطرات طبیعی

فصل ۷

۹۵

۱۰۴

درس دوازدهم : گردشگری چیست؟ گردشگر کیست؟

درس سیزدهم : ایرانگردی

فصل ۸

۱۱۳

۱۲۶

درس چهاردهم : پراکندگی و رشد جمعیت

درس پانزدهم : جمعیت و مهاجرت، جمعیت و منابع طبیعی

فصل ۹

۱۳۴

۱۴۱

درس شانزدهم : آب‌ها

درس هفدهم : بهره‌برداری از منابع آب

۱۴۹

مفاهیم و اصطلاحات به‌کار رفته در کتاب

دانش آموزان گرامی!

هدف‌های عمده این کتاب، آشنا کردن شما دانش‌آموزان عزیز با مسائل و مشکلات جغرافیایی محیط پیرامونتان و پیدا کردن راه‌حل‌هایی برای آنهاست. به کار بردن دانش جغرافیا و مهارت‌های آن در زندگی روزمره و برانگیختن حس مسئولیت شما برای حفظ محیط زندگی خود از دیگر هدف‌های این کتاب است.

می‌دانید که دانش جغرافیا دامنه وسیع دارد و کتاب‌های درسی نمی‌توانند به تنهایی همه نیازهای اطلاعاتی شما را برآورده سازند. با این حال، مؤلفان این کتاب براساس اصول و معیارهای علمی برنامه‌ریزی درسی، تمامی سعی خود را به کار برده‌اند تا مطالبی نو، جذاب و ارزشمند را در قالب فعالیت‌های درسی و کلاسی به شما ارائه دهند و آنها معتقدند که نسل جوان با بهره‌گیری از دانش جغرافیای امروز می‌توانند پاسخگوی نیازهای کنونی و آینده زندگی خود از نظر محیطی، باشند.

بنابراین، بهتر است باکسب اطلاعات و راه و روش چگونگی استفاده از آنها، امکان جست‌وجو، پردازش و یادگیری موضوعات جغرافیایی، لذت جست‌وجو، درک و فهم موضوعات و یافتن راه حل همراه با معلم و همکلاسی‌های خود با بحث و فعالیت‌های کلاسی تجربه کنید.

امیدواریم با انجام فعالیت‌ها و شرکت فعالانه در فرایند یادگیری درس جغرافیا و با کمک دبیر محترم خود، از آموختن جغرافیا لذت ببرید و خاطره خوش کلاس‌های درس جغرافیا را برای حل مشکلات محیطی آینده، به همراه داشته باشید. برای آگاهی بیشتر شما در انتهای این کتاب کلمات و مفاهیمی که در متن کتاب با علامت ستاره (*) مشخص شده‌اند توضیح داده شده است. موفق باشید.

سایت گروه جغرافیا <http://Geography-dept.talif.sch.ir>

گروه جغرافیای دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

معلمان محترم، صاحب نظران، دانش آموزان عزیز و اولیای آمان می توانم نظر اصلاحی خود را در باره مطالب

این کتاب از طریق نامه به نشانی تهران - صندوق پستی ۱۵۸۵۵/۳۶۳ - گروه درسی مربوط و یا پیام نگار (Email)

ارسال نمایند. talif@talif.sch.ir

دفتر تالیف کتاب های درسی ابتدایی و متوسطه نظری